

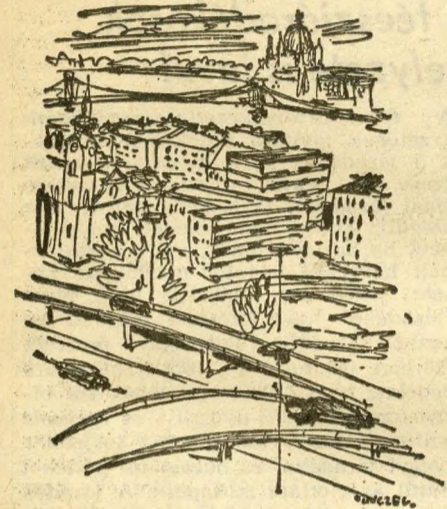
Budapest a centenáriumi évében

Beszélgetés Szépvölgyi Zoltánnal, a fővárosi tanács elnökével

A centenáriumi év, az ünnep jó alkalom arra, hogy Budapest fejlődésének legfrissebb tényeiről kérjünk tájékoztatást Szépvölgyi Zoltántól, a fővárosi tanács elnökétől.

A fejlesztés centrumában a lakásépítés

— Budapest a népgazdaság egészéhez hasonlóan, dinamikusan fejlődött 1972-ben is — mondotta. — A tervben rögzített kötelezettségeinknek általában eleget tettünk. A főváros számos olyan létesítménnyel gyarapodott, amelyek a lakosság helyzetét, életkörülményeit javítják és Budapest világvárosi arculatát gazdagítják. Természetesen maradtak problémák, és azzal sem számolhatunk, hogy 1973 a minden gondot megoldó év lesz. Az egyik legfontosabb a lakáskérdés, 1972-ben 15 ezer lakás építését terveztük,

(Vincze Lajos rajza)

ebből állami erőből 7900 új lakást kellett volna átadni. A teljesítés 14 500—15 000 között várható. Állami erőből — az 1971. évi elmaradás pótlásával együtt — 8300 lakás épült. 1973-ban a terv az 1972. évivel azonos számú lakás építésére kötelez bennünket. Állami erőből azonban 8600—8800 új lakás építését tervezzük. Azért nem többet, mert a rendelkezésünkre álló pénzeszközökből valamivel nagyobb részt kell a kapcsolódó létesítmények építésére gyorsítására fordítanunk. 1974—75-ben a lakásépítés meggyorsul. Az 1973-ban átadásra kerülő új lakások és a lépcsőzetes lakáscserekk segítségével 70—80 ezer fővárosi lakos juthat új, illetve jobb minőségű lakáshoz. Tavaly ez a szám körülbelül hasonló nagyságrendű volt. A negyedik ötéves terv során az állam 22 milliárd forintot biztosít Budapest lakásépítésére. Közművesítéssel, fűtéssel, közlekedéssel együtt 26—28 milliárdot használunk fel erre a célra. E hatalmas erőfeszítés ellenére sem tudunk 1973-ban az indokolt lakásigényeknek megfelelő mennyiségű lakást építeni és erre a célra több pénzt felhasználni. A lakásépítés jelentős része a fővárosban is magánereből történik és szeretnénk, ha a további években ez is fokozódna. Mint ismert, a Központi Bizottság állásfoglalása alapján a kormány a jövőben kedvezőbb pénzügyi feltételeket biztosít a magánereből lakást építőknek. Mi is fontos feladatunknak tartjuk ennek támogatását, elsősorban a teletszervei épült, csoportos társasházak építését. A tanács fejlesztési alapjából a negyedik ötéves tervben ilyen célra 1 milliárd 400 millió forintot fordítunk.

— *Beváltotta-e a hozzáfűzött elképzeléseket a korszerűsített lakáskiutalási rendszer?*

— Körültekintőbb, alaposabb és igazságosabb az elbírálás és az elosztás. A társadalmi bizottságok ehhez igen sok segítséget adnak. Nemrég megvizsgáltuk, hogy az elmúlt két évben kik kaptak a fővárosban tanácsi elosztású lakást. Az új otthonok 70 százalékát a fővárosi tanács határozatának megfelelően fizikai dolgozók és a termelést közvetlenül irányító műszakiak kapták meg. A rendelkezések értelmében a lakások 20 százalékát fiatal házaspároknak kellett volna juttatni, ezzel szemben a lakáshoz jutó fiatal családalapítók aránya meghaladja a 27 százalékot. Az idén is arra törekszünk, hogy a lehetőség határai között, minél több családot alapító fiatal kapjon új otthont.

Épül-e több óvoda, bölcsőde?

— A lakások mellett elengedhetetlen kelléke az életnek az úgynevezett kapcsolódó létesítmények léte és üzemeltetése.

Az elmúlt években részbeni elmaradások sok bosszúságot okozott, főleg az új lakótelepeken. Mit tudnak tenni a visszásság megszüntetése érdekében?

— Érthető a szülők bosszúsága, ha gyermekeiket hosszabb ideig nem tudják a lakótelepeken bölcsődebe, óvodába elhelyezni, iskolába járni. Nehézséget okoz az is, hogy a több ezer lakásos lakótelepeken csak nehezen lehet vásárolni, mert kevés az üzlet. Fokozatosan igyekszünk enyhíteni e gondokon. Legkésőbb 1974 közepéig pótoljuk az elmaradásokat és lakásarányosan megépülnek a tervezett bölcsődék, óvodák, iskolai tantermek. A kereskedelmi, szolgáltatási és egészségügyi hálózat fejlesztésében meglévő elmaradást teljes egészében azonban csak 1975 végéig tudjuk pótolni. A nagy lakótelepek kereskedelmi központjainak felépítése is ekkorra várható. A tervek szerint Lágymányoson 1973 őszén megkezdődik és 1975 végén befejeződik a budai szövetkezeti áruház építése, 700 millió forint összköltséggel. Ez lesz az ország legnagyobb és legkorszerűbb áruháza, aminek kiemelkedő jelentősége lesz elsősorban a dél-budai lakosság ellátásában és tehermentesíteni fogja a belvárosi nagy áruházakat. A város különböző részein számos ABC-áruház és üzlet épül.

— Tavaly, sajnos, több ezer gyereket nem vettek fel bölcsődebe, óvodába — helyhiány miatt. Ezért nagy jelentősége van annak a mozgalomnak, amely a budapesti pártbizottság kezdeményezésére az óvodai ellátottság jelentős javítását tűzte ki célul. A fővárosi vállalatok, szövetkezetek, intézmények támogatásával és több ezer budapesti dolgozó társadalmi munkájának segítségével máris jelentős eredményeket értünk el. A III. ötéves terv során összesen 4500 hellyel növekedett az óvodák befogadóképessége, a IV. ötéves terv során 13 ezer 800-zal akarjuk gyarapítani. 1972-ben a tervezett 2500-zal szemben 3000 létesült, 1973-ban még ennél is többet, 3300 új helyet akarunk építeni. Tehát két év alatt lényegesen jobb eredményre jutottunk, mint a III. ötéves terv egész időszak alatt. De tudjuk, hogy még ez sem elég, több kellene a jogos igények kielégítéséhez. Tavaly a tervezett 90 iskolai tanterem helyett 128-at építettünk, s az idén is jelentős lesz a fejlődés.

Hatósági fellépés a levegő tisztaságáért

— *A levegő tisztaságának biztosítása Budapesten is megoldásra váró feladat. Milyen intézkedéseket tesz a fővárosi tanács?*

— A levegőszennyezettség csökkentése igen nagy gondunk. A földgázfelhasználás az elmúlt években megsokszorozódott. Legnagyobb ipari üzemek fűtőberendezéseit gáz-, illetve olajtűzelésre állították át, vagy folyamatosan átállítják. A távfűtéssel és a gázfűtéssel ellátott lakások száma az elmúlt években többszörösére emelkedett. A Belváros Budapest egyik legszennyezettebb levegőjű városrésze, ahol tovább folytatjuk a lakóházak és intézmények fűtőberendezéseinek korszerűsítését. A város más pontjain is folyik a fűtés korszerűsítése.

1975-től a vasúti pályaudvarokról folyamatosan eltűnnek a füstölő mozdonyok. Néhány — a levegőt erősen szennyező — nagy erőműben azonban az illetékeseknek meg kellene gyorsítani a korszerűbb tüzelésre való áttérést. A fővárosban közlekedő tehergépkocsik, autóbusszok és személygépkocsik jelentős része is — többnyire hanyagságból — megengedhetetlenül szennyezi a város levegőjét. Az üzemeltetőktől — a BKV-tól is — azt várjuk, hogy a lehető legminimálisabbra csökkentsék a levegő szennyezését. Egyébként, ha szükséges, hatósági úton is határozott intézkedéseket kell tenni a helyzet javítása érdekében.

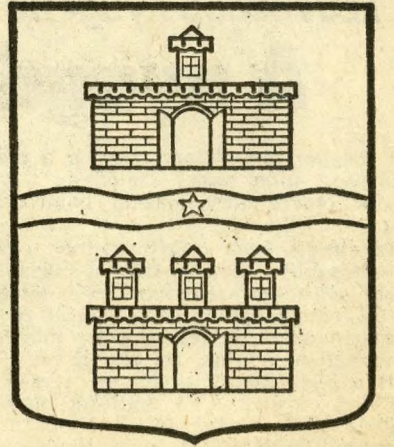
A tömegközlekedés korszerűsítése

— *Az országgyűlés legutóbbi ülésén felszólalt és foglalkozott a főváros tömegközlekedésének helyzetével is. Mit várhatnak az idén a budapestiek?*

— A tömegközlekedés valamelyest javulni fog, enyhül a zsúfoltság, de teljes megoldás 1973-ban nem várható. Budapesten ma naponta ötmillió az utazások száma. A megoldást csak a gyorsvasúti hálózat kiépítése adja. Ez viszont nagyon pénz- és időigényes. A kormány messzemenő megértést tanúsít és segít közlekedési gondjaink enyhítésében. Ennek eredménye, hogy néhány napja — egy évvel a kitűzött határidő előtt — már működik a metró teljes szakasza. Ehhez kapcsolódóan elkészült a szentendrei HÉV Batthyány térre vezető vonala is. 1973 végére elkészül a milleniumi földalatti vasút meghosszabbítása és korszerűsítése. Meggyorsítjuk az észak-déli metró építését, és az első szakasz — a Deák tér és a Nagyváradi tér közötti rész — 1976 decemberére elkészül. 1972-ben 187 autóbust állítottunk be, az új évben 130 követi őket. Folytatjuk a Soroksári út és a Szentendrei út korszerűsítését. A 2-es villamos útvonalát meghosszabbítjuk és végállomását áthelyezzük a soroksári HÉV végállomásához; a két végállomást gyalogos aluljáró fogja összekötni. Az eddigi kedvező tapasztalatok alapján valamelyest javítani fog a csúcsidőszak tömegközlekedési helyzetén az is, hogy a fővárosi üzemek és intézmények támogatásával a már elkezdett lépcsőzetes munkakezdet tovább szélesítjük.

— *A tömegközlekedés fejlesztése nemcsak pénzbe kerül, hanem a lakosság környezetét, megszokott napi útját is befolyásolja. Hogyan alkalmazkodnak ehhez?*

— Sajnos, a magyaranyú építkezések környékén élők panaszai, észrevételei jogosak. Tőlük a főváros egész lakosságának érdekében is csak türelmet és megértést kérhetünk, mert e nagyobb építkezések befejezése az egész főváros közös érdeke. Az idén a város több pontján kezdődik majd olyan építkezés, ami hosszabb időt vesz igénybe. Többek között elkezdődik a Kálvin tér korsze-

rűsítése. Budapestnek ez az egyik legbalesetveszélyesebb pontja. A munka a felszínen — előreláthatólag 20—24 hónapot vesz igénybe. A Lánchíd és az Alagút felújítása szintén halaszthatatlan, ezért erre is sor kerül az új évben. Mindkét helyen 5—6 hónapig szünetel majd a forgalom. A Lánchídon, amely 23 évvel ezelőtt épült újjá, sor kerül a teljes rekonstrukcióra, a kő- és fém szerkezetek átvizsgálására és szükség szerinti felújítására, valamint a híd átfestésére és az út felújítására is. Az Alagút megrongálódott. Rossz a szellőzése, a világitása, egyes helyeken beázik. Ezeknek kijavításán kívül „új ruhába is öltöztetjük”, vagyis falait csempézik, világitását korszerűsítik és az utat is felújítják. Ez a munka — a lakosság részéről évek óta jelentkező igénynek megfelelően — most a híd lezárásával egyidejűleg látszik célszerűnek, és az anyagi feltételek biztosításával lehetséges az Alagút teljes rekonstrukciója.

A javuló ügyintézés érdekében

— *Milyen intézkedéseket tesznek az egészségügyi ellátás fejlesztésére?*

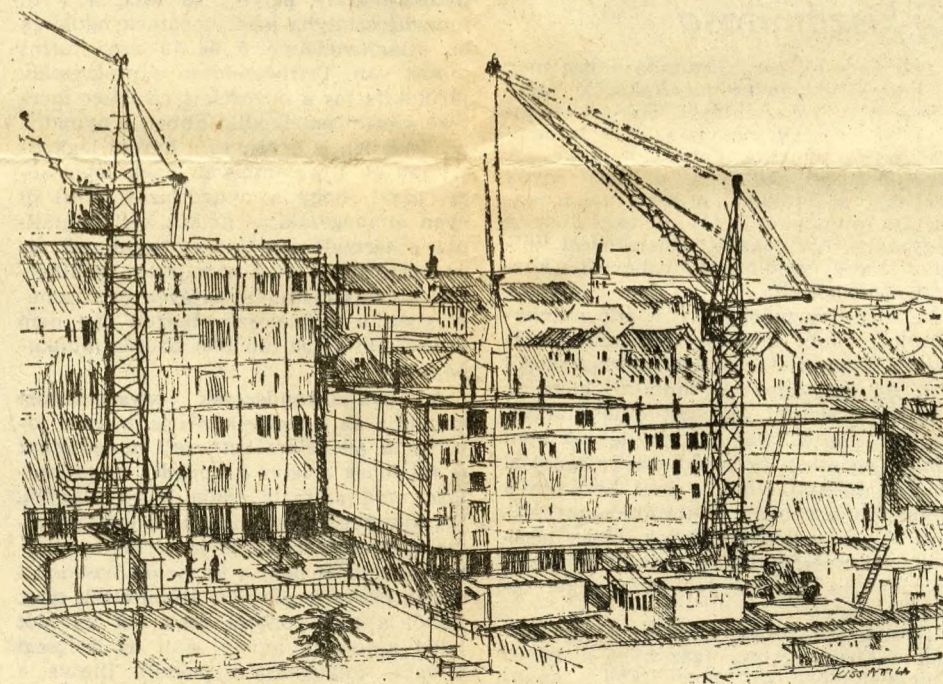
— A terveinkben szereplő 800 ágyas, korszerű berendezéssel ellátott délpesti kórház építése remélhetően legkésőbb 1974 elején megkezdődhet. Előkészítése folyik. Arra azonban, hogy a rásszorulókat ott gyógyítani lehessen, még néhány évet várni kell. A járóbeteg-ellátás javítása érdekében a Gyáli úton, a Tétényi úton, valamint a XVII. kerületben felépül a korszerű szakrendelő és ezzel elérjük, hogy Budapest minden kerületének önálló szakorvosi rendelője legyen. A Margit-kórház bővítésének megkezdését is tervezzük. Több mint 300 ágyval növeljük jelenlegi befogadóképességét és ezzel javulni fog az észak-budai lakosság ellátása.

— *Végül: a lakosság gyakran panaszkodik az olykor bürokratikus tanácsai ügyintézését. Helytállók-e a panaszok?*

— Vannak jogos kifogások az ügyintézés fogyatékoságai és az ügyfelekkel való bánásmód miatt, de nem kevés az indokolatlan általánosító és nem a tanácsot illető észrevétel sem. Statisztikai adatok és az ügyéségi felügyeleti vizsgálat is igazolja, hogy az ügyiratoknak jóval több mint 90 százalékát határidőn belül és a törvényes keretek között intézi az apparátus. Mi a magunk partján igyekszünk az ügyintézésben valóban meglévő fogyatékoságokon segíteni. Ezért az idén még többet teszünk a tanácsoknál és a lakossággal kapcsolatban levő tanácsai vállalatoknál a gyorsabb és hatékonyabb ügyintézés, az ügyfelekkel való kulturáltabb bánásmód érdekében. Törekszünk a felesleges és a párhuzamos ügyintézés megszüntetésére. Számítalan elavult jogszabály van, amelyek nehezítik a lakosság ügyeinek korszerű intézését. Ezeket lehetőség szerint minél sürgősebben hatályon kívül kell helyezni.

— Befejezésül szeretném ezt az alkalmat felhasználni arra, hogy a Magyar Hírlap hasábjain köszönetet mondjak a fővárosi lakosainak, a tanácsstagoknak, a tanácsai dolgozóknak a tanácsok nehéz munkájához nyújtott támogatásért és azért a magas fokú érdeklődésért és segítőkészségért, amelyet egész éven át a főváros ügyei iránt tanúsítottak. Kérem, hogy észrevételeikkel, javaslataikkal, esetleg bíráló megjegyzéseikkel a továbbiakban is segítsék a tanácsok munkáját. E gondolatok jegyében kívánok minden budapestinek boldog új esztendő, eredményekben gazdag munkát, jó egészséget.

Fahidy József

Új lakótelep épül...

(Kiss Attila rajza)